

Klimatická kríza ako spoločenský problém

V snahe riešiť problémy spojené s klimatickou krízou musíme sa na ňu prestať pozerať ako na čisto prírodný, prípadne čisto technický problém. Riešenia musia prichádzať zo všetkých oblastí ľudského poznania.

Skupina odborníčov a odborníkov z rôznych humanitných odborov a so skúsenosťami z praxe vytvorila spoločnú iniciatívu, v rámci ktorej sa zhodla na týchto základných stanoviskách popísaných v [spoločnom dokumente](#):

1. Nedostatočné krízové riadenie

Slovensko na nastupujúcu klimatickú krízu nie je pripravené. Nemáme dostatočné alokované zdroje, zásoby, systémy záchrany a rýchlej reakcie. Napriek vojne na východnej hranici Slovenska a nedávnej pandémie nevenujeme krízovému riadeniu dostatočnú pozornosť.

2. Riziko rastu sociálneho napätia

Jedným z prejavov krízy bude významný nedostatok kľúčových zdrojov na prežitie. Veľkej časti obyvateľstva hrozí energetická a klimatická chudoba. Nepriaznivé klimatické podmienky vytvoria veľký nápor na už aj teraz nedostatočne fungujúci systém zdravotnej starostlivosti. Nedostatok zdrojov ešte zvýši sociálno-ekonomické nerovnosti v spoločnosti. Európu aj Slovensko zasiahne klimatická migrácia. To prinesie nárast sociálneho napätia, spoločenskú polarizáciu a pravdepodobne aj boj o zdroje. Od vysporiadania sa s klimatickou krízou závisí budúci sociálny zmler.

3. Múdre využitie zdrojov

Slovensko disponuje prírodnými, spoločenskými a kultúrnymi zdrojmi na zvládnutie krízy, ktoré ale potrebuje múdro, transparentne a participatívne využívať a starať sa o ne: napríklad lesné ekosystémy, zásoby vody, ale aj silná občianska spoločnosť, funkčné samosprávy, inovátny biznis, či kompetencie obyvateľstva potrebné na prežitie.

4. Potreba diskusie a kampane

Krízu nevyriešime tým, že ju budeme ignorovať či zľahčovať. Potrebujeme racionálnu a vedou podloženú celospoločenskú diskusiu, ktorá pomenuje ohrozenia a identifikuje potrebné zmeny nevyhnutné nielen na zmiernenie dôsledkov klimatickej krízy, ale aj na skvalitnenie života ľudí. Potrebujeme neúnavnú kampaň s cieľom zvýšiť povedomie ľudí o realite klimatickej krízy, ako aj potenciál ľudí podieľať sa na prijímaní nevyhnutných riešení.

5. Relevantný hlas ľudí z humanitných vied s presahom

Hlas ľudí so spoločenskovedným či humanitným vzdelaním v čase klimatickej krízy nesmie byť v úzadí. Bude kľúčový vo všetkých fázach získavania podpory spoločnosti pri nevyhnutných zmenách.

„Ľudia so spoločenskovedným či humanitným zameraním dokážu o klimatickej kríze, jej dôsledkoch a potrebných riešeniach uvažovať a komunikovať spôsobom zohľadňujúcim kľúčové spoločensko-psychologické aspekty, ktoré majú potenciál zvýšiť záujem verejnosti o túto tému, zlepšiť adresnosť a účinnosť prijímaných opatrení.“

Naša iniciatíva je určená všetkým, osobitne ľuďom s humanitným vzdelaním, aby pomohli svojou odbornosťou, odhodlaním a odvahou, a konali v prospech ľudí žijúcich (nielen) na Slovensku.

Kontaktná osoba: Zuzana Fialová, zuza.fialova@klimatickakoalicia.sk

15. 8. 2024

Signatárky a signatári iniciatívy:

Zuzana Fialová, sociologička

Lýdia Marošiová, sociologička

Dušana Dokupilová, prognostička

Elena Gallo Kriglerová, sociologička

Tomáš Chabada, environmentálny sociológ

Anton Marcinčin, ekonóm

Elena Ondrušková, psychologička

Richard Sfahel, filozof

Jakub Šrol, psychológ

K iniciatíve sa pridávajú:

Meno, priezvisko, povolanie

Martina Wilsch, etnologička

Ján Bartoš, učiteľ

Peter Medveď, riaditeľ nadácie

Marek Roháček, sociálny poradca

Viktor Maroši, politológ

Alena Domoráková, ekonómka

Iveta Radičová, sociologička

Marek Kuchta, manažér

Vladimír Mokrání, IT špecialista

Milan Lichý, lesník-ochranár

Ladislav Ostroha, programový manažér

Tomáš Hulík, fotograf, filmár

Zuzana Kierulfová, architektka

Patricia Pavlovská, permakultúrna dizajnerka

Marek Ochaba, koordinátor vzdelávacieho programu

Žofia Kutlíková Jakubová, environmentalistka

Monika Gregussová, psychologička

Jana Ďaďová, koordinátorka vzdelávania

Veronika Pizano, manažérka

Ondrej Kameniar, ekológ, aktivista

Katarína Pšenáková, dizajnerka

Lucia Pašková, podnikateľka

Helena Tužinská, etnologička

Katarína Strapcová, sociologička

Patrik Gažo, environmentálny sociológ

Barbora Holubová, sociologička

Pavol Bors, výskumník v oblasti sociálnej politiky

Táňa Sedláková, sociálna psychologička

Tomáš Peciar, Environmentalista v oblasti udržateľnej dopravy

Katarína Nagy Pázmány, psychologička

Juraj Nvota, režisér

Olga Gyárfášová, sociologička a VŠ pedagogička

Ladislav Miko, pôdny biológ a ekológ

Henrich Pifko, architekt

Richard Kotrč, lektor a psychológ

Štefan Szabó, učiteľ a aktivista

Vladimír Labáth, liečebný pedagóg

Martin Mojzeš, manažér vzdelávania

Jakub Takács, vysokoškolský učiteľ

Melinda Bögi Pathó, starostka

Zuzana Kamenická, ekonómka

Zuzana Jarošová, urbánna geografka

Peter Breier, psychiater

Blanka Kovács Fuknová, personalistka

Juraj Melichár, ekologický ekonóm

Lucia Vašíková, farmaceutka

Dominik Želinský, sociológ

Barbora Puchlová, produktová manažérka

Andrea Cocherová, manažérka a občianska aktivistka

Ján Košč, ekonomický analytik

Martin Posch, historik

Eva Lavříková, knihovníčka a prekladateľka

Jakub Csabay, výskumník

Erika Igondová, krajinný ekológ

Belinda Rašnerová, komunikačná manažérka a speváčka

Andrej Findor, politológ a VŠ učiteľ

Zuzana Sloboda Szabóová, správkyňa nadácie

Miroslav Čierna, občianska aktivistka, manažérka

Lucia Záhorcová, psychologička
Vladimíra Čavojová, psychologička
Eva Ballová Mikušková, psychologička
Viktória Sunyík, psychologička
Patrik Havan, psychológ
Adriana Mockovčáková, psychologička
Ľubica Lacinová, biofyzička
Pavol Šiman, geochemik, geológ
Jitka Gurňáková, psychologička
Jana Šimončíčová, psychologička
Peter Hanajík, pedológ
Ivana Poláčková, environmentalistka
Ondrej Bukna, právnik
Viera Bačová, psychologička
Magdaléna Martincová, manažérka
Ivana Maleš, odborníčka na cirkulárnu ekonomiku
Marian Kulich, občiansky aktivista
Grétko Pavlovová, zakladateľka Festivalu Atmosféra
Beáta Sobotová, psychologička
Michal Sobota, elektronik
Zuzana Denková, etnologička
Lucia Rosáková, občianska aktivistka

Jana Ambrózová, etnologička
Silvia Herianová, prekladateľka a projektová manažérka
Anna Zemanová, manažérka
Veronika Šťelcová, koordinátorka participácie
Jana Čuvalová, andragogička
Zuzana Izsakova, občianska aktivistka
Donald Wertlen, VŠ pedagóg
Zuzana Labašová, psychologička a lektorka
Alexandra Moran, výskumníčka
Zuzana Golianová, kultúrna publicistka
Alexandra Bitušíková, etnologička
Ivan Chorvát, sociológ
Katarína Košťalová, etnologička
Gabriela Pleschová, pedagogička
Martina Ličková, výskumníčka
Grigorij Mesežnikov, politológ, prezident Inštitútu pre verejné otázky
Ján Novotný, geograf
Lucia Szabová, klimatická aktivistka, kulturologička
Peter Daubner, filozof
Anna Mravcová, filozofka

Odkaz na formulár: Podpisy k iniciatíve "Klimatická kríza ako spoločenský problém"

<https://forms.gle/1vWWaJixQg6WzVaGA>